

UGDYMO PLĖTOTĖS CENTRO 2014 M. VEIKLOS ATASKAITA

Ugdymo plėtotės centro (toliau – Centro) veiklos tikslas – dalyvauti formuojant ir kokybiškai įgyvendinant valstybės švietimo politiką bendrojo ugdymo bei neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų švietimo srityse (nuo 2014 m. veiklos suaugusiųjų švietimo sritis, išskyrus CPVA ir ESF finansuojamus suaugusiųjų projektus, perduota Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centrui).

Centras pagal nuostatus vykdo šias funkcijas:

1. Inicijuoja ir diegia edukacines inovacijas ugdymo procese ir vertina jų diegimo veiksmingumą bei poveikį ugdymo procesui.
2. Formuoja bendrojo ugdymo bei neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų švietimo turinį, koordinuoja metodinės medžiagos rengimą, sistemimą, diegimą, sklaidą ir paiešką; ugdymo turinio pritaikymą skirtingų poreikių besimokančiųjų grupėms.
3. Kuria ir koordinuoja nuolatinio (nepertraukiamo) mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimo sistemą.
4. Organizuoja ir įgyvendina pedagogų / andragogų kompetencijų tobulinimo programų bei jas įgyvendinančių institucijų vertinimą ir kokybės užtikrinimo priemones.
5. Vykdo ugdymo procesų Lietuvoje stebėseną. Rengia siūlymus dėl švietimo kokybės užtikrinimo priemonių įgyvendinimo.
6. Organizuoja ir atlieka mokymo priemonių ir vadovėlių vertinimą.
7. Teikia konsultacines paslaugas ir pagalbą švietimo bendruomenei ir socialiniams partneriams.

Pagrindinės 2014 metų veiklos sritys:

1. Kurti ir diegti ugdymo turinio inovacijas, atliepiančias besimokančios visuomenės poreikius.
2. Plėtoti kvalifikacijos tobulinimo sistemą.
3. Užtikrinti švietimo tikslų įgyvendinimą plėtojant strategines partnerystes ir palaikant bendradarbiavimo tinklus.

Viena iš pagrindinių UPC 2014 metų veiklos krypčių – Kurti ir diegti ugdymo turinio inovacijas, atliepiančias besimokančios visuomenės poreikius. Apžvelgiant šioje srityje nuveiktus darbus, galima išskirti keletą svarbiausių aspektų:

- Metodinė pagalba ugdymo procesui ir mokinių pasiekimams gerinti;
- Mokymo ir mokymosi objektų kūrimas;
- Ugdymo proceso organizavimo tobulinimas;

1. Metodinės pagalbos ugdymo procesui ir mokinių pasiekimams gerinti srityje verta išskirti informacinės sistemos „Ugdymo sodas“ diegimą. Sistemoje užsiregistravę pedagogai čia

gali rasti metodinės medžiagos bei įvairios švietimo srities informacijos, turi galimybę kurti ilgalaikius planus, rengti pamokų aprašus, naudoti skaitmenines mokymo priemones, susikurti mokymo priemonę ir įterpti kompiuterio automatiškai vertinamas užduotis. Interneto naršykle atveriamoje aplinkoje mokytojai gali bendrauti diskusijų forume, pasidalyti savo pasiekimais, klausti patarimo ir gauti specialistų konsultacijų. Mokytojai patys sukūrė ir IS „Ugdymo sodas“ paskelbė apie 800 skaitmeninių mokymo priemonių. Be šių priemonių, įvairių UPC įgyvendinamų projektų metu buvo sukurta 11 skaitmeninių priemonių blokų, skirtų pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo įvairių dalykų programas besimokantiesiems mokiniams; 5–8 klasių mokiniams skirtos interneto mokymosi svetainės papildytos naujais skaitmeniniais mokymosi objektais, geografijai mokytis imtos taikyti [„ArcGIS Online“ technologijos](#) ir jų pagrindu sukurtos naujos skaitmeninės mokymosi priemonės. Šiuo metu „Ugdymo sodu“ naudojasi per 4000 registruotų mokytojų.

Siekiant padėti mokytojams tobulinti mokymo ir mokymosi procesą, parengta nemažai įvairios visų dalykų metodinės medžiagos: vertinimo ir įsivertinimo pavyzdžių, pamokų aprašų, ugdymo individualizavimo, dalykų integravimo pavyzdžių. Parengti ir skelbiami UPC svetainėje ir Ugdymo sode įvairių mokomųjų dalykų vertinimo veiklų, užduočių, vertinimo normų ir kriterijų pavyzdžiai: parengti ir apskrito stalo diskusijose aptarti ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų vertinimo ugdymo procese pavyzdžiai; parengti lietuvių kalbos, lenkų ir rusų gimtųjų kalbų, rusų kaip užsienio kalbos pagrindinio ugdymo dalykinių kompetencijų (klausymo, kalbėjimo, skaitymo ir rašymo) vertinimo įrankiai 5–10 klasėms; matematikos ir informacinių technologijų mokinių pasiekimų įsivertinimo ir vertinimo pavyzdžiai; problemų sprendimo ir kritinio mąstymo užduočių pavyzdžiai; paskelbti visi lietuvių kalbos rašomųjų darbų vertinimo aprašai ugdymo procesui. Tikėtina, kad mokytojams bus vertinga ir metodinė medžiaga, skirta apibendrinamojo mokinių vertinimo procesui gerinti: metodinės rekomendacijos technologijų egzamino organizavimui bei atnaujinti ir patikslinti [Menų brandos egzamino vertinimo kriterijai](#). Gauti reikiamą informaciją ir mokytis virtualiai mokytojams padeda nuolat atnaujinama ir palaikoma **virtuali mokymosi aplinka** „[Lituanistų avilys](#)“, skirta lietuvių kalbos ir literatūros mokytojams (926 dalyviai, veikia 5 moduliai, dirbama ištisus metus).

2014 metais nemažai darbų buvo skirta tikslingam ugdymo turinio integravimo stiprinimui. Parengtos [Sveikatos ugdymo programos įgyvendinimo pradinėje mokykloje metodinės rekomendacijos](#), atnaujinta *Rengimo šeimai ir lytiškumo ugdymo programa* integruojant su *Sveikatos ugdymo* bendrąja programa. Teigiamą poveikį mokinių vertybinėms nuostatoms ir tautiniam identitetui ugdytis turėtų padaryti sustiprintas etninės kultūros integravimas į ugdymo procesą. Įgyvendinant Etninės kultūros plėtros valstybinę 2010–2014 metų programą, surengti 6 tarpinstituciniai susitikimai, praversti 3 renginiai šios srities mokytojams ir specialistams.

Daug dėmesio buvo skirta mokinių skaitymo pasiekimams stiprinti. Parengta metodinė medžiaga, praversti mokytojų mokymai siekiant gerinti skaitymo gebėjimų ugdymą per visų dalykų pamokas. Parengta metodinė medžiaga mokytojams – mokinių skaitymo gebėjimų ugdymo pavyzdžiai per matematikos, chemijos ir fizikos pamokas.

Kita svarbi inovacijų kūrimo ir diegimo sritis – **mokymo ir mokymosi objektų kūrimas**. Daugiausia 2014 metais pasiekta dviejose veiklose: diegiant pasiekimų įsivertinimo įrankius ir kuriant skaitmeninius mokymosi objektus. UPC vykdomų projektų metu parengtos ir adaptuotos

inovatyvios skaitmeninės mokymo priemonės, parengtos ir įgyvendinamos metodikos, kurios padeda mokytojams veiksmingai naudoti skaitmenines mokymo priemones ugdymo procese, mokyti ir konsultuoti mokytojus. Papildytos ir plėtojamos trys interneto svetainės, skirtos dalykinėms ir bendrosioms kompetencijoms ugdyti: lietuvių kalba 7–8 klasėms (<http://lietuviu7-8.mkp.emokykla.lt/>), geografija 6–8 klasėms (<http://geografija6-8.mkp.emokykla.lt/>), žmogaus sauga ir sveikatos ugdymas 5–8 klasėms (<http://sauga-sveikata5-8.mkp.emokykla.lt/>). Sukurti mokiniams ir mokytojams skirti skaitmeniniai mokėjimo mokytis kompetencijos vertinimo ir įsivertinimo virtualioje aplinkoje įrankiai. Šis instrumentas sudaro galimybes mokiniui pažinti save kaip besimokantįjį, pasirinkti ir kaupti virtualiame aplanke mokymosi pasiekimų įrodymus. Skaitmeninis ugdymo turinys nemokamai prieinamas visoms Lietuvos mokykloms ir savarankiškai besimokantiems mokiniams.

Trečia svarbi ugdymo turinio inovacijų kūrimo ir diegimo darbų sritis – **ugdymo proceso organizavimo tobulinimas**, apimantis ugdymo turinį reglamentuojančių dokumentų kūrimą ir diegimą. 2014 metais parengti [pradinio ir pagrindinio lietuvių kalbos ugdymo lietuvių kalbos ir literatūros bendrųjų programų projektai](#), parengta [sporto gimnazijos sampratos ir specializuotos sporto krypties programa, rekomendacijos dėl meninio ir sportinio formaliųjų švietimą papildančio ugdymo](#) programų rengimo ir įgyvendinimo. Pradėta įgyvendinti matematinio ir gamtamokslinio ugdymo kaita: parengtas matematikos brandos egzamino programos projektas (dviejų dalių egzaminas), patvirtinti pakeitimai 2011 m. matematikos brandos egzamino programoje; parengta gamtamokslinio ugdymo bendrųjų programų analizė įvairiais pjūviais. Parengtos ir Bendrojo ugdymo taryboje aptartos „**Vadovėlių/ vadovėlių komplektų rengimo, vertinimo ir aprūpinimo jais sistemos tobulinimo gairės**“. Parengti dokumentų projektai: Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių atitikties teisės aktams įvertinimo ir aprūpinimo jais tvarkos aprašas, Vadovėlių ir kitų mokymo priemonių ekspertų komisijų darbo reglamentas.

Kita pagrindinė UPC 2014 metų veiklos kryptis – **Plėtoti kvalifikacijos tobulinimo sistemą**. Šios srities svarbiausi aspektai: naujų pedagogų kvalifikacijos tobulinimo formų kūrimas ir sklaida, aktualių dokumentų rengimas kvalifikacijos tobulinimo sistemos plėtojimui.

1. Naujų pedagogų kvalifikacijos tobulinimo formų kūrimo aspektu verta išskirti *kvalifikacijos tobulinimo būdų ir formų, pagrįstų mokymusi darbo vietoje ir mokymusi iš realios patirties, sklaidą*. Išbandytos šios naujos kvalifikacijos tobulinimo formos: supervizijos (mokėsi asmuo), 76 mini mokymai 164-ose Lietuvos mokyklose (parengtos 5 mini mokymų programos su mokomąja medžiaga, mokymus baigė 1038 pedagogai), paramos kolegai (Peer coaching) modelio diegimas (parengta 14 facilitatorių, mokymus baigė 276 mokytojai patarėjai (coacher'iai)), 200 mokytojų išbandė mokymąsi su elektroniniais skaitytuvais, 40 mokytojų išbandė mokymąsi netradicinėje aplinkoje – muziejuose, įvyko Intel mokymo pagrindų kurso mokymai (parengti 9 kurso konsultantai vedė mokymus 183 pedagogams), 6 modulinių studijų 8 kreditų programos 5 aukštosiose mokyklose baigė 59 pedagogai. Surengta 60 inovatyvių kvalifikacijos tobulinimo formų pristatymų Lietuvos miestų savivaldybėse (pristatymo renginiuose dalyvavo 3400 asmenų), mokytojų savivertės stiprinimo programose mokėsi 720 mokytojų, ugdymo turinio valdymo kompetenciją patobulino 56 mokyklų vadovai.

Ypatingo visuomenės ir pedagogų susidomėjimo susilaukė *ilgalaikės ir trumpalaikės stažuotės*. *Ilgalaikėse* (3 mėn. ir pusmečio trukmės) stažuotėse (universitetinėse studijose, metodinių priemonių ir vadovėlių rengimo, dalyvavimo švietimo projektuose, stažavimosi Lietuvos ir užsienio švietimo, mokslo, kultūros įstaigose) 2014 m. dalyvavo 90 pedagogų; 35 mokymosi visą gyvenimą sistemos administracijos darbuotojai dalyvavo stažuotėse Europos šalyse, vykdytas ilgalaikių pedagogų stažuotė išbandymo vertinimas.

Projektuose vykdytos *trumpalaikės* stažuotės ugdymo įstaigose Lietuvoje ir Europos šalyse (149 mokytojai, 12 asmenų atsakingų už suaugusiųjų švietimą).

Plėtotos virtualios pedagogų kvalifikacijos tobulinimo aplinkos: [Mokytojo TV](#) (2014 m. paskelbta 39 mokomieji filmai, 22 reportažai) ir [Virtualioji edukacinė biblioteka](#) (2014 m. paskelbta apie 300 vaizdo įrašų). Paskelbtuose mokomuosiuose filmuose pristatomi šiuolaikiniai ugdymo metodai, pažangi mokytojų darbo patirtis, bendrųjų ir dalykinių mokytojų kompetencijų ugdymo praktika. Elektroninėje duomenų sistemoje „[Pieva](#)“ išbandyti ir įdiegti pedagogų praktinės veiklos vertintojų besiatestuojantiems pedagogams delegavimo, pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programų vertinimo modeliai.

2. Aktualių dokumentų rengimo kvalifikacijos tobulinimo sistemos plėtojimui aspektu 2014 m. atliktas tyrimas „Kvalifikacijos tobulinimo paslaugų įtaka praktinei bendrojo ugdymo mokyklos mokytojo veiklai“. Identifikuoti mokytojų poreikiai, susiję su kvalifikacijos tobulinimu, įgyvendinant Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo koncepcijos nuostatas bei pateikti siūlymai ir rekomendacijos, kaip efektyvinti kvalifikacijos tobulinimą.

Įgyvendinant [ES finansuojamus projektus](#), parengti 3 kryptių dokumentų projektai:

[Pedagogų kvalifikacijos tobulinimą](#) (toliau – PKT) reglamentuojančių ir rekomenduojančių dokumentų projektai ([Pedagogo karjeros aprašo](#), [Pedagogo profesijos kompetencijų aprašo](#), [PKT veiklos apskaitos rekomendacijų](#), [PKT poreikių tyrimo metodikos](#), [PKT metinio pokalbio](#), [Neformaliojo pedagogų kvalifikacijos tobulinimo\(si\) įvertinimo ir pripažinimo rekomendacijų](#), [Profesinio tobulinimosi konsultanto veiklos aprašo](#), [Mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui ir ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų kvalifikacijos tobulinimo tvarkos](#), [Pradedančiųjų pedagogų kvalifikacijos tobulinimo rekomendacijų ir reikalavimų modelio](#));

Švietimo konsultantų veiklą reglamentuojančių ir rekomenduojančių dokumentų projektai (Konsultanto veiklos nuostatai, Konsultavimo pagalbos teikimo įvairiuose lygmenyse proceso organizavimo rekomendacijos, Konsultanto konsultavimo veiklos suderinimo su pagrindinėmis pareigomis, veiklos finansavimo ir darbo apmokėjimo rekomendacijos);

PKT kokybės stebėseną reglamentuojantys dokumentų projektai (PKT kokybės stebėsenos sisteminio modelio koncepcijos, PKT teikėjų ir PKT programų akreditacijos tvarkų, PKT kokybės stebėsenos aprašo).

Dokumentų projektai pristatyti ir plačiai aptarti su švietimo bendruomene 32 viešosiose konsultacijose visoje Lietuvoje, nuolat vykdomas projektų vykdomų veiklų ekspertavimas.

Viena iš UPC labai išplėtotų 2014 metų veiklos kryptių – **Užtikrinti švietimo tikslų įgyvendinimą plėtojant strategines partnerystes ir palaikant bendradarbiavimo tinklus.**

Siekiant švietimo tikslų kokybiško įgyvendinimo, buvo plėtojamos strateginės partnerystės su verslo, mokslo atstovais ir kitais socialiniais partneriais. Bendradarbiaujant su Švietimo ir mokslo bei Kultūros ministerijomis, 2014 m. balandžio 14–18 d. buvo surengta **metodinė savaitė, skirta meniniam ugdymui**, „[Menu dūzgės](#)“ meninės edukacijos, kultūrinės edukacijos erdvėse. Į savaitės renginių organizavimą įsitraukė Lietuvos aukštosios mokyklos, bibliotekos, muziejai, koncertinės įstaigos, teatrai, vyriausybės, nevyriausybės, visuomeninės organizacijos, pristatydami savo erdvėse meno edukacijos programas meninio ugdymo pedagogams. Per „Menu dūzgių“ savaitę iš viso įvyko 155 renginiai, juose dalyvavo 526 dalyviai iš visos Lietuvos. Atsižvelgus į „Menu dūzgių“ vertinimo rezultatus, metodinę savaitę planuojama tęsti ir 2015 m., atvėrus edukacijos galimybes visų dalykų mokytojams.

Siekiant plėtoti verslo, mokslo ir švietimo srities partnerystes, buvo praktiškai išbandytas verslo ir aukštųjų mokyklų atstovų įtraukimo į bendradarbiavimą galimybių modelis. Kartu su VGTU, "Biznio mašinų kompanijos" socialiniais partneriais buvo suorganizuotos [STEM krypties 2 dienu kūrybinės dirbtuvės „3 D“](#) 10 mokyklų mokinių ir STEM dalykų mokytojų komandų, 10 stebėtojų iš socialinių partnerių atstovų.

Ypatingas dėmesys buvo skiriamas **užsienio partnerių įtraukimui ir jų patirties sklaidai**. Bendradarbiaujant su užsienio šalių ambasadomis ir institutais, tarptautinių projektų partneriais, buvo siekiama užtikrinti gerosios patirties mainus ir skatinti ekspertines išvalgas (pvz., užsienio ekspertų dalyvavimas metodinės dienos, jų patirties pristatymai, Goethe's instituto renginys matematikos mokytojams, Italų instituto lektoriaus paskaitos parodoje „[Mokykla 2014](#)“, [A.P.P.L.E kursai](#) ir pan.).

Bendradarbiavimo sėkmė ir kokybė priklauso nuo bendradarbiaujančių partnerių pasirengimo, todėl 2014 m. buvo tęsiama **švietimo bendruomenės stiprinimo, jos tinklų palaikymo ir koordinavimo veikla**. Įgyvendinant 2014-02-27 ŠMM įsakymą Nr. V-172 ir 2014-04-17 ŠMM įsakymą Nr. V-336, buvo organizuotas [Švietimo bendruomenių asociacijų stiprinimo programų finansavimo konkursas](#). Gautos 37 paraiškos, finansavimas skirtas 17 švietimo asociacijų. Už gautas lėšas asociacijos rengė ir išleido dvylika metodinių priemonių, organizavo vaizdo pamokų konkursą, plenerus, kūrybines dirbtuves, webinarus, keturis seminarus, dvi konferencijas, forumą, edukacinę-kūrybinę stovyklą, kino edukacijos pamoką, atnaujino asociacijų svetaines, suorganizavo penkis kūrybinių partnerysčių pažintinius vizitus mokyklose, parengė kvalifikacijos tobulinimo programą. Asociacijų renginiai įtraukė per 900 dalyvių (daugiausia pedagogų).

Kita 2014 m. įgyvendinta švietimo bendruomenės stiprinimo kryptis – **švietimo bendruomenių tinklų** (pvz., mokyklų bibliotekininkų, daugiafunkčių centrų darbuotojų, savivaldybių administracijų darbuotojų (pagal atsakomybių sritis), švietimo konsultantų; regioninių švietimo centrų; formalųjį švietimą papildančio meninio ugdymo mokyklų; mobiliųjų įrenginių patarėjų; formalųjį švietimą papildančio sportinio ugdymo mokyklų, švietimo bendruomenių asociacijų ir kt.) **informavimas ir konsultavimas**. Iš viso Ugdymo plėtotės centre per 2014 m. suteikta apie 7000 konsultacijų, didelė jų dalis buvo skirtos švietimo bendruomenių tinklams.

Vienai ar kitaip su švietimu yra susijęs kiekvienas žmogus, todėl bet kokia naujovė švietimo srityje paprastai sutinkama su dideliu susidomėjimu. Dėl šios priežasties daug dėmesio

2014 m. buvo skirta suinteresuotųjų šalių įtraukimui į sprendimų priėmimą: buvo surengta per 80 **viešųjų diskusijų, konsultacijų, apskritųjų stalų aktualiais švietimo klausimais.**

Centro žmogiškieji ištekliai

2014 m. centre dirbo 113 darbuotojų (106 etatai, iš jų 1 direktorius, 2 direktoriaus pavaduotojų etatai; iki 2014 m. rugsėjo mėnesio buvo 3 darbuotojai, laikinai einantys direktoriaus pavaduotojų pareigas).

9 struktūriniai padaliniai (6 turiniai skyriai, 3 administraciniai).

Centras įgyvendino 14 ESF ir CPVA finansuojamų projektų. 2014m. pradžioje projektuose buvo 131 etatas (184 darbuotojai).

Per 2014 metus 5 projektai įgyvendinti ir baigti.(2015m dar yra įgyvendinami 9 ESF projektai)

Centro 2014m.finansiniai ištekliai

Biudžetinės lėšos	– 4.939,4 tūkst. Lt
Spec. Švietimo ir mokslo administravimo programos lėšos	– 29 tūkst. Lt
Gautos lėšos iš įvairių fondų (projektai, paslaugų sutartys)	– 91,6 tūkst. Lt.

Ugdymo plėtotės centro direktorius

Giedrius Vaidelis

2015-02-02